

”הייתי ממש ביישנית, אבל אחרי שהצטרפתי למועצת התלמידים נהייתי בטוחה יותר בעצמי ובאחרים.“

סאנא קבסי, מחנה הפליטים ירמוך, סוריה

מהגבלות התנועה, החלה אונר"א בשנת 2003 להעביר מספר מורים לבתי ספר קרובים יותר למקום מגוריהם.

ילדי פליטי פלסטין בבית ספר יסודי של אונר"א, מחנה חדש, ירדן.

אונר"א מפעילה את אחת ממערכות החינוך הגדולות ביותר במזרח התיכון, ומזה 60 שנה היא הגוף המרכזי המעניק חינוך יסודי לפליטי פלסטין. ואכן, תלמידי בתי הספר של אונר"א הם מן המשכילים ביותר באזור. החינוך הוא תחום הפעילות העיקרי של אונר"א, ומושקעים בו כמעט 50 אחוזים מן התקציב הכולל ושני שלישים מאנשי הצוות. בשנת 2008-2009 מוקצה לתכניות החינוך סך 565 מיליון דולר, מתוך התקציב הכולל של אונר"א העומד על 1.1 ביליון דולר.

מהם שירותי החינוך שאונר"א מספקת?

- חינוך יסודי חינוך ליותר מחצי מיליון ילדים ובני נוער, פליטי פלסטין, בחמשת אזורי הפעילות של אונר"א (ירדן, סוריה, לבנון, רצועת עזה והגדה המערבית), תוך שימוש בתכניות הלימודים של רשויות החינוך המארחות.
- קורסים להכשרה מקצועית וטכנית בתשעה מרכזי ההכשרה של אונר"א.
- חינוך תיכוני לפליטי פלסטין בלבנון, שלרובם אין גישה לבתי הספר הציבוריים ואינם מסוגלים לממן לימודים בבתי ספר פרטיים.
- תכנית מורחבת להכשרת מורים.
- מלגות אוניברסיטה לבני נוער מצטיינים מקרב הפליטים. בשנת 2006/2007 העניקה אונר"א מלגות ל-361 סטודנטים בחמשת אזורי הפעילות שלה.
- השמה בעבודה וייעוץ מקצועי.

כיצד משפיע הסגר על בתי הספר של אונר"א בעזה?

- 93 מיליון דולר שנועדו למיזמי בנייה של אונר"א ושל גופים אחרים הנתמכים בידי האו"ם, ובכלל זה בתי ספר, מעוכבים בשל מחסור בחומרי בנייה.
- הסגר השהה למשך חודשים את היבוא של נייר לספרי לימוד, של גירים ושל מחברות לבתי הספר של אונר"א. ספרי לימוד העוסקים בזכויות אדם עוכבו במשך שמונה חודשים.
- בשוק קיים מחסור בתלבשת אחידה, בילקוטי בית ספר ובאביזרי לימוד אחרים.
- ומשמעותי מכול - הסגר גרם לאבטלה של רבים מהורי התלמידים בבתי הספר של אונר"א, ותוצאה מכך לעוני ולתלמידים רעבים בכיתות הלימוד.

האם תלמידי בתי הספר של אונר"א מעורבים בנושאים

הקשורים לזכויות אדם ולניהול עצמי של בתי הספר?

- בשנת 2005 הקימה אונר"א בבתי הספר שלה תכנית העוסקת בזכויות אדם, בסובלנות ובפתרון קונפליקטים. התכנית פועלת בשיתוף עם סוכנויות אחרות של האו"ם, עם הממשלות המארחות ועם עמותות.
- כדי להפוך את הלימודים בנושא זכויות אדם לחוויה מהנה, משתמשת התכנית בסדרה של אמצעי למידה והפעלות, ובהם אמנות, תחרויות כתיבה, אירועי ספורט ותקליטור אינטר-אקטיבי לתלמידי כיתות ה' עד ח'.
- למועצות התלמידים, שהן מרכיב חשוב בתכנית, יש השפעה רחבת היקף על המשמעת בבית הספר, על המודעות של התלמידים ועל מעורבות ההורים בבתי הספר.
- חברי מועצות התלמידים משמשים מנהיגים בכל הקשור לפתרון קונפליקטים בקרב התלמידים ובנים לבין המורים. התלמידים משתתפים בוועדות שונות, כגון: ספורט, בריאות, תקצוב ורווחה.

כיצד עונה אונר"א על צורכיהם של 500,000 התלמידים

בחמשת אזורי הפעילות שלה?

- אונר"א מנהלת קרוב ל-700 בתי ספר ומעסיקה 22,000 מורים.
- כ-78 אחוזים מבתי הספר של אונר"א פועלים בשתי משמרות, כדי לקלות את מירב התלמידים.
- אונר"א מפעילה תכנית של הוראה מתקנת לתלמידים חלשים בגדה המערבית וברצועת עזה.
- במענה לצורכיהם של תלמידים עם ליקויי למידה, אונר"א מציעה טיפולים ייחודיים ב-13 מתוך 19 המחנות שבגדה המערבית.
- על פי ממצאים מינואר 2008, 50-60 אחוזים מן התלמידים בעזה נכשלו במבחני המתמטיקה ו-40 אחוזים נכשלו במבחני הערבית. בתגובה לנתונים אלו, יזמה אונר"א את התכנית "בתי ספר למציאות". במסגרת תכנית זו, צומצם גודל הכיתות, הועסקו מורים נוספים והופעלו קורסי קיץ לתגבור לימודי.
- בשנת הלימודים 2008/2009 ייערכו בגדה המערבית מבדקים דומים, שבמרכזם ידעית קרוא וכתוב ובקיאות במתמטיקה.

כיצד השפיעו הגבלות התנועה וקשיי הנגישות על בתי

הספר של אונר"א בגדה המערבית?

- מחסומים, מכשולים וגדרות הפרדה מונעים מן התלמידים נגישות למוסדות החינוך.
- בשנת 2007/2008 אבדו 256 ימי עבודה בשל קשיי נגישות אשר פגעו במורים ובאנשי המנהלה במוסדות החינוך. כדי למזער את הנזקים הנובעים

אודות אונר"א

כ-4.6 מיליון פליטי פלסטין החיים בחמישה אזורים שבהם אונר"א פועלת - ירדן, לבנון, סוריה, רצועת עזה והגדה המערבית, כולל מזרח ירושלים - זכאים לשירותים, ובכלל זה חינוך, טיפול רפואי, שירותי רווחה, מגורים, הלוואות בסכומים קטנים ועזרה בשעת חירום. אונר"א מעסיקה קרוב ל-30,000 אנשי צוות, רובם פליטי פלסטין. כמעט כל הפעילויות של אונר"א ממומנות באמצעות תרומות. התקציב של אונר"א לשנת 2008-2009 עומד על 1.1 ביליון דולר, וסכום זה מכסה את ההוצאות השוטפות לחינוך, בריאות, סעד ולשירותי רווחה. המטות של אונר"א נמצאים בערים עזה ועמאן.